

KATHOLIKUS NÉPLAP.

46. szám.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, Szerdán. Előfizethetni rá Pesten, a jó és olcsó könyvkiadó-társulat ügynökénél: czukorutca 6. szám, földszint, a szerkesztőségénél. Vidéken a cs. kir. postahivataloknál.

Pest, november 16. 1853.

Előfizetési díj Budapesten kihordással félévre 1 ft. pp. vidékre postán, borítékban félévre 1 ft. 20 kr. pp. A lap szerkesztését illető levelek egyszerűen „a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez” czimezendők. (Pesten a központi papnöveldeben.)

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön békeség a jó akaratu embereknek. Luk. 2, 14.

A te Uradnak Istenednek nevét hiába ne vedged.

Móses 2. k. XX. 7. v.

A mennydörgések és villámlások között kihirdetett tíz parancsolatnak mindjárt másodika ez: „Ne mondd ki hiába a te uradnak Istenednek nevét.” — Az iszonyu villámlás és mennydörgés, a mellytől az Izraeliták annyira elrettentek, eléggé jelenté e törvények szentségét, és eléggé hirdeté azon rettenetes büntetéseket, mellyeket az áthágók kiállani fognak. S talán megtartatik azért a törvény? „És egész nap szüntelen káromoltatik nevem;” mond az Ur (Isaias 52. 5. v.) Oh tehát nem tartatik meg, habár maga az Isten tiltotta is meg a neve iránti tiszteletlenséget. Az Izraeliták az Isten neve iránti tiszteletből azt ki nem ejtik; de a keresztények milly iszonyatos káromkodással ejtik ki, mindenki tudja. Mi ez? talán az ő törvény a keresztényeket nem kötelezi? Hiszen Krisztus nem jött a törvényt felbontani, hanem betölteni. Az ő törvény kötelez tehát minket is. De most már kérdem, hogy mint tartjuk meg azt?

Szívem legmélyebb fájdalomával fogok tollamhoz, midőn eszembe jő, hogy ime Jézus neve azon név, mellyen kívül nincs üdvösség; s nem is adatott emberek között az ég alatt más név, melly által kellene nekünk üdvözölnünk, (Apost. esel. 4 r.) s mégis milly tiszteletlenséggel viseltetünk iránta, habár ez azon név, „mellynek hallatára minden térdnek meg kell hajolnia az égben, földön és a pokolban föld alatt.” (Filip 2.) Milly nyomasztó gondolat ehez még az is, hogy keresztények káromolják így az Isten nevét, s így rosszabbak a pogányoknál s az általuk megvetett zsidóknál, kik az Isten nevét tiszteletben tartják. —

Szívem repedni kész a kín alatt, ha szegény magyar hazámra gondolok, mert fájdalom, meg kell vallani, itt van leginkább elharapódzva ezen ördögi gonoszság, az istenkáromlás. Elmehetünk a világ egyik részétől a másikig, kelettől egész nyugotig; de olly iszonyu káromló szavakat hallani nem fogunk, millyeket ez összerombolt hazában. Alig tanul dadogni a csecsemő, már az első tisztán kimondott szó is káromkodás, a mellyen a szülők csak nevetnek, mert hisz nagy örömiük van benne, ha fiuk már olly nagy, hogy káromkodni is tud. Ha pedig felnőtt, akkor vége hossza nincs a czifrábbnál czifrább káromkodásnak. Ha egyszeru falun, vagy népes város utcáin megy keresztül az ember, mindenütt harsog az istenkáromlás; ha német vagy tót káromkodik, nem saját nyelvén, mert az ezen utálatos gonoszságra nem műveltetett úgy ki, mint a magyar, azért magyarul káromkodik e nemzet gyalázatára. Ne bizakodjatok abban, hogy mindjárt meg nem nyilik alattatok a föld, hogy elnyeljen; vagy az Isten haragja nem küldi mennykövét, hogy agyon sujtsön; mert azért az igazságos Isten büntető kezét kikerülnötök nem lehet. Vigyázzunk, hogy ezen rút nemzeti bűnért, az ég irtó háborut ne indítson ellenünk, s az utolsó csecsemőig ki ne pusztítson nyelvünkkel együtt a föld színéről! mint olyanokat, kik a villámlások és mennydörgések közt kihirdetett szent törvényét lábbal tapodjuk. — „Lassu lépéssel halad a boszuállásra az isteni harag; de lassúságát keménységével pótolja.” —

A keresztény erkölestán a szerint méri a bűnök nagyságát, a mint az ember az Istentől elfordul; már most vegyük, lehet-e gonoszabb bűn az istenkáromlásnál? mellyel nem csak az Istentől elfordult az ember, de még ellene is fordul,

ugy, hogy ha lehetne, megsemmisítené azt, ki őt teremtette. Más bűnökre a haszonvágy, vagy testi gyönyörködés esábit, de az Isten nevét káromló még illyesféle haszonra sem számít; mert ő még haragját sem enyhíti evvel sokszor, hanem csak tréfából is elkeríti ördögös ezifra káromlását. És mindez azon magyar nép közt történik, mellynek vallásos ősei a pogányság elterjedése ellen és a kereszténység megmentése végett érczfal gyanánt állottak a síkra a törökök ellen, s az Isten dicsőségeért utolsó csep véreket készek voltak Hunyady zászlói és Kapisztrán keresztje alatt kiontani. És ha most szét merünk tekinteni, nem találhatunk már a régi magyarokra, és szomorúan kell elnékelnünk a profétával, hogy: „Az arany legjobb színe elváltozott“ (Jerem.) és a költővel:

„Itt van a hon, oh de nem a régi“

De fontoljuk tovább az istenkáromlás nagy gogoszságát és rettenjünk el tőle.

Hogy a káromkodás iszonyatos bűn, eléggé kitészik a szentírásból: „Egy izraelita asszonyinak fia, kit egy egyiptomi férfitől szült Izrael fiai között, összeveszett a táborban egy más izraelita emberrel. Az izraelbeli asszonyinak fia szidalmazván a Nevet káromkodék; ugyanazért Móseshez vezetett, és a tömlőcbe veték őtet, míg megtudnák, mit parancsolna iránta az Úr. És az Úr szóla Mósesnek mondván: „Vidd ki a káromlót a táboron kívül és tegyék mindazok, a kik hallottak, kezeiket fejére, és kövezzék őtet agyon az egész nép. Izrael fiainak pedig mond meg: a ki szidalmazni meri az ő Istenét, hordozza az ő bűnét; és a ki káromlani meri az Úrnak nevét, halállal büntetessék: kövezzék őtet agyon az egész gyülekezet, akár honfi, akár jövevény legyen. A ki szidalmazza az Úrnak nevét, halállal büntetessék.“ (Móses III. könyv. 24. 10—16.)

„Valjon kit szidalmaztál, és kit gyaláztál? ki ellen emeled föl szódat? kire néztél föl a magasságba kevélyen szemekkel? Izrael szent Istene ellen!“ (Királyok 4. k. 19 r. 22)

„Atkozottak lesznek, oh Isten! kik megvetnek téged, elkárhoznak mind, kik káromolnak téged.“ (Tobias 13. 16.)

Ime illy rettentő büntetést szab az Isten a káromkodókra!

Kedves atyamfiai! Mindenki bizonyos lehet arról, hogy káromkodásával csak magának árt, s hogy az Istennek és az ő szenteinek épen nem, és önmagát átkozza el. Mert valamint aranyszáju szent János mondja, a káromkodó hasonlít azon emberhez, ki az ég felé köveket dobál, s a mint ennek fölfelé dobott kövei semmi égi testet meg

nem sértenek, hanem inkább onnan a dobálóhoz visszaesnek, és fejét zuzzák be: épen ugy a káromkodóknak is tulajdon fejökre száll vissza, és megsebesíti azt halalosán. Hogy is ne lenne irtózatossá nagy ságu bűn a káromkodás, miután a királyok királyát sérti meg; mert ha már a földi királynak szidalmaztatása is fölségsértés, mennyivel rettentőbb bűn azon fölségnek káromoltatása, ki előtt a Seraphok szárnyaikkal takarván arczokat, — leborulva kiáltják szüntelen: Szent! Szent!! Szent!!! a seregek ura Istene“ (Isaias 6 r. 2—3 v.) A jámbor lelkek iszonyattal fordulnak el e szörnyű bűntől.

De lássunk néhány példát, hogy miként szokta az Isten sokszor már ezen a világon is a káromkodókat megbüntetni.

A hitelhagyott Julián császarról azt olvassuk, hogy mint aféle gonosz ember, Jezus iránt olly tiszteletlen volt, hogy másképp nem is nevezte, ha csak gúnyosan hozza nem tevé, hogy „aefiu“ vagy pedig „galilei.“ Történt, hogy egykor egy jámbor kereszténnyel találkozott, kiről igen jól tudta, hogy Kristushoz nagyon ragaszkodik; tehát így szólta meg a keresztényt gúnyosan: „No min dolgozik most a galilei aefi?“ Erre a keresztény egész nyugodtsággal így felelt: „A te koporsóhoz való deszkákat készíti.“ És csakugyan ugy volt. E gonosz császár néhány nap múlva a perzsák elleni hadban egy nyíllal sebesített meg, s a melléből patakzó vért markával az ég felé szórván, utolsó szavai is káromlók voltak, ezt kiáltván: „Győztél Galilei!“

1805-ben egy esős nyári napon bizonyos angol földbirtokos jószágaira rándult ki, megnézendő, hogy milly érett már a gabna, s lehetne-e már aratni. Egy kevéssé rajott az eső, mi neki ugy tűnt föl, hogy a gabna megérését akadályoztatni fogja, s illy káromló szavakra fakadt: „Már ideje volna, hogy a világhormányast kivénnék az Isten kezéből, ki olly keveset tud hozza. Részemről fogadni merek, hogy jobban tudnám a világot kormányozni!“ De alig monda ki e ferteelmes szavakat, már is egy mennydörgés sújtá földre e gonosz embert.

Halljuk már most a szent atyákat, valjon mit főgnak mondani a káromlásról.

Szent Jeromos azt mondja, hogy: „Semmi sines rettenetesb az istenkáromlásnál; mert ez a száj gonosz beszédét az ég ellen fordítja; minden más bűn az istenkáromláshoz hasonlítva kicsinység.“ (In cap. 18 Isai.)

„Nem tudjátok-e, mond aranyszáju sz. János, hogy ki az Isten, és milly szájjal kell róla szólnunk? Ha valaki egy tekintélyes emberről

roszat szól, azt mondják neki: „Te, mosd meg a szádat.“ Az Istennek szent nevét pedig, mely előtt még az ördögök is rettegnék, milly káromlólag említjük!“ (26 homil. a néphez.)

„Nem félsz-e, hogy tűz száll le az égből fejedre, hogy téged fölemészsen, ki szádat a Mindenható ellen tatod föl? Nem félsz-e, hogy megnyílik alattad a föld a végett, hogy téged elnyeljen? — Ne esald meg magadat oh ember! mert a mindenható Teremtőnek kezét kikerülnöd lehetetlen: halld azt, ki mondja: „Az istenkáromlóknak az Ur ítélőszéke előtt számot kell adniok, ki itéli az eleveneket és holtakat.“ (Szent Ephrem. 2. paren.)

„Minden más bűn emberi gyarlóságból származik, vagy tudatlanságból; de az istenkáromlás bizonyos gonoszszágból ered; s minél nagyobb a megsértett személy, annál nagyobb a bűn és gonoszság; s következőleg az istenkáromlásnál nagyobb és igazságtalanabb bűn nincs.“ (Sz. Bernard 4. köt. 33. beszéd.)

„Nyilván való az, hogy az istenkáromlók rosszabbak az ebeknél s más állatoknál: mert az ebek az ő urokat nem harapják, ha mindjárt veretnek is; mi pedig az Istent ugyanazon szájjal káromoljuk, melylyel jótéteményeit élvezzük.“ (Mansi. disc. 4. nm. 6.)

Ugyanez így szól továbbá: „Az istenkáromlás ördögi gonoszság; s a pokol nyelve. Mert valamint a Szentlélek a jók által beszél; úgy az ördög az istenkáromlók által szól.“ (disc. 7. nm. 2.)

Ha tehát illy iszonyu bűn az istenkáromlás, miért nézzük összetett kezekkel annak terjedését? S miért örülnek a szülők, ha gyermekök káromkodni tud? Még egyszer szólók hozzátok keresztények, aranyszajú szent János szavaival kérvén titeket, hogy „ha valakit az utczán, vagy nyilvános téren káromkodni hallatok; menjetek hozzá és utasítsátok rendre. És ha a szükség úgy hozná magával, még kezeteiket is emeljétek föl, és csapjátok arczon, dugjátok be szentségtelen száját, és szenteljétek meg kezeteiket ezen csapással, és ha valaki földad benneteket, s a bíró elé visznek, úgy menjetek, és ha a bíró kívánja, hogy adjatok számot, mondjátok örvendve: hogy ez az angyalok királyát káromolta. Ha pedig már azokat is megbüntetik, kik a földi királyokat gyalázzak; mennyivel inkább szükséges azt megbüntetni, ki a királyok királyát szidja. (1 homil. a néphez.)

Szent Lajos francia király, ki az Isten dicsősége terjesztéséért buzgott, szívéből ohajtotta, hogy bár csak országából száműzhetné az istenkáromlást. E végből hozott is egy szigoru tör-

vényt a káromkodókra, hogy a ki rajta kaptik, azonnal tüzes vassal fogják megégetni ajkait. És valóban egy igen gazdag s előkelő párisi lakoson végre is hajta e törvényt, ki a nyilvános utczán káromkodott. Habár morgott is a nép ezen szigorúságáért és szidta is őt; de erre mégsem hallgatott Lajos, hanem azt mondta: „ellenem beszélhetnek akármit és gyalazhatnak, azért nem szomorkodom. Szívesen eltűrnék mindent, csak ez által országomból a káromkodást száműzhetném.“ Mind inkább ki is ment divatból országában e gonosz szokas. Tanuljatok tőle előljárók, kiket az Isten a nép fölé helyezett, és hatalmat adott kezetekbe, melylyel dicsőségét előmozdítotok kell: hozzátok szólók helységek jambor előljárói, és kerlek, tanuljatok szent Lajostól, és vegyetek elejét az istenkáromlásnak.

Minthogy szerencsétlenségünkre és legnagyobb gyalázatunkra, épen a magyar szokott legrutábbul káromkodni: szükséges volna, hogy ezen rosznak orvoslásához fogjunk, a mi legszen- tebb kötelességünk: mert azon fölül, hogy az Isten dicsőségére teremtettünk, s ezt előmozdítani kötelességünk; egyszersmind idegen bűnben is részesülünk, ha a káromkodást tehetségünk szerint nem akadályozzuk. Az üres szavak elhangzanak, ha csak szívünkbe nem vessük, és prédikálhatnak a papok akármenyit a káromkodás ellen, semmit sem fog használni, ha tetteleg kiirtásához nem fogunk. E végből egy módot ajánlanék, a mellynél azonban, ha valaki még jobbat találna ki, kövesse azt. Ezen mód abban állana, ha például Jambor István bíró uram erősen föltenné magában, hogy míg ő a bírópalezat viseli, addig az Isten dicsőségére a káromkodás ellen egy társaságot alapít. Hogy pedig ez annál könnyebben terjedjen, úgy egyez meg jó embereivel, hogy mind ő maga, mind pedig a társaságba beállók megfogadják, miszerint minden esztendőben legalább kettőt hármát rábeszélnek, hogy ez Isten dicsőségére alakult társaságba álljanak be. A társaságba beállók megeskusznek, hogy ők soha többé készakarva és tudva az Istent és az ő szenteit káromolni nem fogják. Másodsor, hogy iparkodni fognak jó móddal megakadályozni a káromkodást; gyermekeiknek megtiltani, a nagyokat figyelmeztetni és kérni, hogy ezen iszonya bűnnel ne vonják magukra az Isten haragját. Végre pedig harmadsor, megigérik, hogy legalább egy hónapban egy „Miatyánk“-at csak azért fognak különösen imádkozni, hogy az Isten adja áldását e társaság jó igyekezetére, miszerint a káromkodás kiirtatván, az Ő neve megszenteltessék, és országa jőjön el.

Adja a jó Isten, hogy szavaim találjanak
egy két jó szívet, a melyben meggyökerezvén,
a kis mustármagként nagy fává nőjenek, melly-
nek ágain az ég madarai, árnyékában pedig az
emberek fiai dicsérjék és dicsőítsék az Istent! *)

+

Sz. Vazul püspök.

— Legenda. —

Alig piheg, mélyen hörög,
A halállal küzd tusát
Vazul püspök, a szent görög,
Hőn imádva Krisztusát.
Zsidó orvosa mellette
Számlálgatja perezeit,
A kit meg nem téríthete,
Tapogatja ereit.
Bús arcán olvasni lehet,
Hogy az ész itt mitem tehet.

„Van-e remény életemhez?“
— Kérdé most az élő holt —
„Nincs uram! — elmegy Istenhez,
Estig nem lesz a ki volt.“
A szent erre: — „hát ha élek
Még reggel is, — mit felelsz?“
„No akkor — s attól nem félek,
Te magad megkeresztelsz.“
S ő Istenhez fordult szívvel:
Nevelje nyáját egy hívvel!

Az Isten meg is hallgatta, —
Reggel a szent felkele,
Orvosát előhivatta,
S az egyházba ment vele.
Föladja a keresztséget
Neki és családjának,
Ezzel vete dicső véget
Földi szolgálatjának.
Innét visszatért ágyába,
Istent áldván buzgalmában.

Ima után az Istenről
Beszélt még hű népének,

*) Mi is részünkről annyira meg vagyunk győződve arról,
hogy a magyar nemzet három század óta anyagi s erkölcsi
romlása e nemzeti nagy bűnnek, az undok káromkodásnak
s Isten innen származott haragjának a büntetése, miszerint
hiszük, hogy nem lehet e bűn ellen eléggé felszólalni. S
ez okból 2 arany jutalomdíjt tűzünk ki ezennel a legjobb
népies beszélyért, melly a káromkodás undokságát s gya-
szos következményeit példában, mint a Néplap ez évi 7-ik
számában történt, festi. A kéziratok beküldésének határ-
ideje December vége. Fentartjuk magunknak a jogot, a be-
küldött cikkek felett ítéletet hozni, s a jutalmazottat a
„Katholikus Néplap“ jövő évi számában közölhetni. Hogy
pedig közölhessük a cikket, ez mintegy 1 nyomatott ivre
terjedhet. Ha a szerző ur fáradsága jutalmát azon öntudat-
ban lelné, miszerint Isten sértett sz. nevének védelmére
közremunkált, s az általunk kitűzött jutalmat inkább va-
lamelly jótékony vagy missioi célokra kívánná fordítani,
mi a szerző urnak nálunk ez iránt előre bejelentett szán-
doka szerint fogunk cselekedni. Szerkesztő.

Ki mindent tud, s mindenkitől
Számát kéri bűnének.
„Uram! — felsohajta végre:
Vedd magadhoz lelkemet!“
S átkelt lelke, földről égre,
Látni a nagy Szellemet.
Angyalképe, derült arca
Mutatá, milly szent volt harcza.

De most az orvos ráborult,
Mint egy gyermek atyjára,
Sirván sirt, szíve megszorult,
Elhagyatva magára.
„Nagy Vazul, Isten szolgája!
— Zokogá fuldokolva —
Te, élő Isten csodája!
— Jajgatá leomolva, —
Ha akarád, most is élnél,
Nekünk Istenről beszélnél.“
BORZA ELEK (Fernezelyen.)

Közép-Afrika.

Régi ohajtása volt már dr. Knoblecher urnak, az
Afrikában működő térítő társakat megszorítva látni, s
ime ezen ohajtása most valahára teljesült. Nem régiben
ugyanis öt erős testalkatu áldozár csatlakozott hozzá. E-
zen öt buzgó és Istenért élni halni kész papnak neve így
következik: Nagyöntisztelendő Kohl Ignác, a szent-
pölteni egyházmegyéből; nt. Jeran Lukács, a laibachi
egyházmegyéből; nt. Gosztner József, a trienti egy-
házmegyéből; nt. Lap József a laibachi- s végre Hal-
ler Lajos a brixeni egyházmegyéből. Ezekhez méltán
csatlakozhatjuk Hansal Márton, ki eddig mint bécsi se-
gédtanító működött, ki igen jeles muzsikus és Auer ta-
nácsnok ur kegyes engedelmével a cs. k. udvari- és álla-
dalmi nyomdában már különösen az arabs és szerezsen
nyelvet illetőleg, hosszabb ideig foglalkozott a könyv-
nyomtatás mesterségével. Azonban meg kell vallanunk s
nem lehet el nem ismernünk azon feláldozást is, mellyet
néhány kézműves kifejtett, kik önkényt a térítőkhöz csat-
lakoztak; annál is inkább, mivel mindenikük több mes-
terséget űz. Neveik: Klanznik János, mesterségére
nézve kádár, de az ács és takács mesterséghez is ért, va-
lamint a szénégetés- meg mészkesztéshez is. Pavlin
Lőrincz asztalos. Mikus Márton, kollár, toronyfedező,
ács- és fűrész-malom készítő. Balis Ferencz, asztalos.
Kobileza Jakab, varga, szalmakalap-eszínáló, kollár
esernyő- vagyis parapiécsínáló, továbbá szabó és csizma-
dia-mesterember, de a földműveléshez is ért. Kramer
József, csizmadia. Saszel Jakab, puskaműves, rézmet-
sző, sárgarézműves, ért egyszersmind a lakatos munká-
hoz is. Ezekből mindenestre igen sokat lehet reményle-
ni. Csak az kár, hogy kőművest és lakatost nem lehetett
ezen csapathoz kapesolni, s ha csak Napolli Lajos ur
trieszti buzgó polgárnak nem sikerül nehányat bizonyos
napi díjért megfogadni; nem marad egyéb hátra, mint
Alexandriában körültekinteni, ha tán ott találatnék va-
laki. —

Az új térítő-társak, mielőtt Európát elhagyták vol-
na, mindenütt, de kivált Bécsben és Laibachban a legna-
gyobb részvétellel és szeretettel fogadtattak. A gloggniczi
vasút-igazgatóság, a cs. k. álladalmi vasut, ugyszinte a

Trieszthen levő Lloyd nevű ausztriai kereskedő társaság öket magokat és pogyászaikat is, u. m. 133 ládat, (a mi mindössze kétszázhusz mázsát nyomott és tizenhatszáz pengő forintba került) mellyekhez Laibachban még harmincz mázsa, Münchenből pedig kilencz láda járult, — ingyen és vám nélkül szállította odább. A szükséges utipénz mellett a Sudanban folyamatban levő Theresia-tal-lérokban húszezer forintot és Alexandriába szóló váltókban kétezer font sterlinget, tehát mindössze negyvenezer forintot vittek magokkal az egylet pénzéből.

Ekként mindennel ellátva, szent hivatásuk buzgal-mától áthatva, a térítésügy pártfogóiban bizva és Istenben remélve, azon Istenben, ki eddig is oly láthatóképen vezérli és igazgatja azt, f. évi augusztus hó 37-én megindultak Alexandria felé. Ötöd napra oda értek. Alig hogy megállt a hajó, már is ott termett a térítők főnöke, Dr. K n o b l e c h e r ur, ki épen e miatt jött ide Chartumból, magával hozván a Bari-négek egy fejedelmét, hogy az műveltebbek közé jutván, arról otthon bizonyosságot tegyen. A mint tehát dr. Knoblecher ur arabok, törökök, zsidók, görögök sat. kiáltásai közt a rakodó hely színére érkezett, azonnal kiosztá mindenféle s különféle nyelveken rendeleteit és G o s z t n e r József urat magával vitte a szentferencziek klostromába. A többiek egy vendégfodóba szálltak meg. A klostromba érkezvén felkiáltotta magát Knoblecher ur: Muga! s alig ezt kimondá, ott termett az egyenlítő mellett lakozó Bari-négek főnöke, Gosztner elé állt, kezével üdvözlé őt s barátságosan nevetve kérdé: Dotto! hogy vagyunk? Ő t. i. a szerezesen, csak hazája nyelvén beszél, mellyet Alexandriában Knoblecheren kívül senki sem ért, sőt ez gyorsan is tud rajta beszélni. Ezen szerezesen fejedelem huszonöt esztendő, termete magas, mintegy hat lábnyi, (Knoblecher szerint ez még a kisebbek közé tartozik) sovány, bőrszíne igen fekete, magatartása s mozgásában különös nyíltság észrevehető, szobában lenni nem igen szereti, ő csak szabadon és szabadban akar lenni. Egész ruházata egy bokáig érő rózsaszínű ingből s az azt körülövedző fekete bőrkötőből áll, mit Knoblecher ur ajándékozott neki. Nyakán igen sok s különféle színű és nagyságu üveggyöngyöt, kezein s lábain sok mindenféle gyűrűt és perczet visel, a mi neki legnagyobb örömet és gyönyört szokott szerezni. Egyik kezében mindig egy csinos pálezikát hord, a másikban pedig vagy a vállán egy piczi kis faszékét, mellyre ő, bár hová jőjön, minden átállás nélkül le szokott ülni. Szakállá nincs, a haja pedig tövig levágva és csak egy üstöke van a nyakacsigáján, mellybe ő strucz-toll bokkrétát tűzött magának. Ő Alexandriában, a hol pedig sok mindenféle fekete és barna látható, igen nagy figyelmet gerjeszt. Ő mindenkivel barátságos, különösen szereti a térítőket s nagy szorgalommal tanítja őket saját nyelvére. Már eddig megtanította őket tizig számlálni. Beszéli, miszerint emberei nem akarták engedni, hogy a fehérekhez mehessen, mert ezek, mint mondák, a feketéknek fülét levágják, sőt meg is eszik őket. Ő mindent megnéz s jól megvizsgál, s ha valami tetszésére van, akkor énekelni kezd. A mint az ausztriai consul házától a kikötőt és tengert megpillantotta, egészen bámulva kiáltott föl: Ez hát azon nagy sós folyam, mellyen ti átmentek?! — Ha frís egészségben újra visszatér hazájába, bizonyosan sok előtteletet megsemmisít honosi közt, mellyeket ezek a fehérek iránt táplálnak magokban; ha pedig az uton meg találna halni, úgy bizonyosan ráfogják, hogy a fehérek ették meg őtet.

Szent-Mihály hava másodikán a „Bellona“ nevű ausztriai fregat parancsnoka dr. Knoblecher urat Mugaival együtt meghívta a hajó fedezetére ebédre. Itt minden megtétetett a térítők főnökének illő fogadására. Muga alig tudott hová lenni a nagy esodálkozás miatt, mellyet benne a hajón látott tárgyak gerjesztettek, s jó szíve annyira vitte őt, hogy a parancsnok poharát megragadván, azt neki átnyujtaná s kéré őt, hogy öntene az ő markába vizet, mellyel őt aztán meglocsolta s s így a Bari-négek szokása szerint királylá tette. Azt is írja Gosztner, hogy az ezen évszakban uralkodó roppant hőség miatt a térítőknek éjjel nappal az izzadság csak úgy foly a homlokukról, s e miatt a legnagyobb fáradság után is nagy mesterség, álomra szert tenni.

Nevezetes példa, hogyan orvosolta meg egy udvari bolond urának szívbját.

Ösrégi időkben, midőn a bolondok még a ritkaságok közé tartoztak, midőn a fejedelmek, hercegek és más gazdag urak igyekeztek olyakra szert tenni: hogy idejök unalmát eloszlatnák, ekkor mondom élt valamely távol országban egy gazdag henye ur, ki szinte véghetlenül unatkozván, illy bolondot hozatott, hogy az unalmat elűzhesse.

A gazdag ur azok sorába tartozék, kiket mai napon — mivel senkit nem bántanak, s életökben mi jót sem tettek — rendes és becsületeseknek szokás ezimezni. Különös gondja volt arra: hogy az áhitat és jámborságban túlzó ne legyen; azért is őrizkedett a gyakori templomjárástól: nehogy könyörgéseivel az Istent elfárasztja. — Ideje e szerint téltenség és az ember állati része hizlalása között meg vala osztva, minden lehető gyönyör és öröm megkísértetett: hogy már e földön elérje mennyországát. Az illy gazdag emberek valóban jól is tesszik, ha még itt e földön élvezik mennyországukat, mert amott fönt e fellegekben túl úgy is kevesen fogják élvezhetni. Nem messze a lakvárostól volt e gazdag urnak egy pompás kastélya, hová gyakran szokott volt kirándulni: hogy a sok fáradsztó semittevést kedvére kiheverhesse s a városbani restelkedés után a falun is pihenessen.

Ha kastélyába készült, nagyszámu szekereket mindenféle dolgokkal, ágynemű- s ruhákkal, válogatott étel- s nyálánságokkal rakottan küldött előre. A zsúfolt szekerek több napokon át vonultak végig az országuton, mintha valamely török hadsereg huzódnék téli szállásaira.

Illy dinom dánom között élé napjait a hatalmas ur, kövér testét szorgalmasan hizlalván és a sovány és éhező lélekkel mit sem törődvén. Sok elődsi s tányérnyalagató vendég járt ide, hogy alázatos tiszteletét megtegye, s porbani csuszásáért jól lakják. Egyszerre azonban megfordult a koczka s egy durva előhírnök kopogtatott be, urának, a nem szívesen látott vendégnek, jövetelét hirdetendő. A gazdag ur megijedt, mert eddig soha eszébe sem jött: hogy e vendég nála is fog jelentkezni. Mondjuk ki minden szépítgetés nélkül: hogy e hírnök volt egy nehéz bélglyuladás, s ura, a nem várt vendég: a halál. Rögtön előhívtattak a leg tudósabb orvosok, kiknek a kastélyt védeniök kelle: hogy a hősök hőse t. i. a halál be ne jöhessen. Mivel a beteg dúsgazdag volt, az orvos urak is tüstént megjelentek, s megigazitván az orrukon ülő pápaszemöket, mélyen hajlongtak s fönhangon a legnagyobb

hizelgéseket mondták egymásnak, míg titkon szive belsejében mindenik ohajtotta: hogy a santa vigye el társait, mert így az egész nyereség kezében maradna. Az üdvözlések és hajlongás után először is azon fogták a dolgot: hogy valjon miye fajhat a betegnek, s min kellene kezdeni, hogy hajából kigázoljon? Azután elnevezték a betegséget csupa czifra doktor-nevekkel, hajszálig meg tudták mondani: hogy s mikép támadott légyen? Miért kelle éppen így s nem máskép lennie? És hogy meddig szokott rendszeren tartani, ha véletlenül a halál félbe nem szakasztja? Elősorolták mindazt a legnagyobb pontossággal, mit e betegség felől Gallenus és Hippocrates, Hans és Steffens összeirtak. A mi ugyan mind igen szép és bölcs volt, annyira: hogy a beteg ágyánál ülő bolond alig tudott magához térni ámulatából: mindezek mellett azonban egy bökkenője volt a dolognak, t. i. jó s hasznos orvosságot még sem okoskodtak ki, és a sok szafli, lőre, por, pillula, mixturák és essentiák a betegnek gyomrát még inkább elrontották, különben is azt tartja a magyar példabeszéd: „a sok szakács elsózta az étket”, de e beteg urhoz valóban későn jött volna már a legbőlesebb orvos is. O maga is meggyőződött élte közel végéről s nagy fájdalommal gondolt azon boldogságra, melyet itt hagyta, és azon ritkekre, melyeket majd az örökkévalóságban szemlélnie kell. A bolond esendesen ült ura ágya mellett, leolvastván annak arczáról: miként nincs most kedve szokott tréfáira figyelni. Végre maga az összezsugordott beteg imígy kezdte beszélni:

„Szegény bolond! nem sokára már nem lesz többé urad.”

A bolondoeska figyelmes lett, azután kíváncsi arczal kérdezé:

„Mit akarsz cselekedni, s hová léssz?”

„Messze fekvő s ismeretlen országba kell utaznom, s téged kedves bolondom nem vihetlek magammal.”

„És mikor indulsz?”

„Ah, talán már holnap!” sohajtott amaz.

„Ugyan ugy, mond nevetve a hamis bolond, mi közben csörgő sapkáját a levegőben vigan forgatná: gondold, nem tudom én, hogy csak rá akarsz szedni. Te már holnap akarsz utazni? Hihih! hahaha! de nem eszsz meg. Tudod-e, hogy máskor, ha csak ide a kastélyba készültél, pogyászt és ládákat előre szállítattál, eseléideid ide s tova üzted, káromlád és szidalmaztad, ha valami esékéység hiányzott. Es most nagy utra akarsz kelni, a nélkül, hogy valamit előre küldöttél volna. No hiszem! szép nyomoruság volna ez: ha valamely ismeretlen helyen nem találhatnád föl szokott kényelmedet; magánosan, bolondod és szolgálid nélkül. Tréfáival ki fog ott nevetésre bírni, és ki fog minden ohajtásodra figyelni? Nem hiszem én azt komé, hahaha, ezt nagyobb bolonddal hítesd el, mint én vagyok!”

Ekkép fecsgett a bolond, fölfelé hajigálva csörgő süvegét és tréfás bukfencczeivel mulattatni akará beteg urát.

„Oh bolond! kiált föl a beteg, a mit most mondasz, több a puszta tréfánál, valóban haladatos leszek azon tanításért, melyet adtál. Hosszu ut van előttem egy ismeretlen világba, az örökkévalóságba, jaj nekem: hogy eddig semmit sem küldöttem előre: a vétkes mulasztást most minden erőmből helyre akarom hozni!”

A gazdag ur ezen beszéde után előhívta a lelkész, keresztény végrendeletet csinált, a szegények között sok alamizsnát osztatott ki, és — a mi gyeren szokott történni — sokkal keresztényibb volt halála, mint élete.

Kedves olvasóm! nézd ez igaz, hogy egy bolond történet; de talán mégis tanulságos. Ha utra kelsz, mindent rendbe hozol, tiszta ruhát, ép sarut, megtakarított fillért, és előre gondoskodásból talán egy falat peesenyét és kenyeret is teszel a táskába. Most tehát figyelj! Ha csak a szomszéd helységbe rándulsz ki, előre gondoskold, hogy valamiben szükségét ne láss; az „örökkévalóság” városa nagyon messze esik; ha pedig egyszer ott vagy, hitelre nem élhatsz, sem munkád után; a koldulás és esalás ott szinte bajosan megyen, mert ottan csak két osztálya van az embereknek; dűsgazdag tőkepénzesek és nyomorult koldusok osztálya. Magaddal semmit sem vihetsz, oda mindent előre kell küldened. Igyekezzél tehát jó előre, hogy ott besületes készleted legyen. Ne félj semmit, az uton mi sem vész el, mert az uton viszen holmi cigányországon keresztül, küldeményedet nem fogják a vámokon vizsgálni, vámot sem fizetsz, meg sem kell az embereket vesztegedned, hogy minden bajtól ment legyél.

Légy tehát előrelátó, gyűjts tőkepénzt az örökéletre, tedd le kincsedet a jó Isten égi kincstárába; ne félj, ez soha sem hirdet csődöt, s annak idejében ott az égben legnagyobb örömdre megtalálod takarék-pénzedet, dűs kamatokkal együtt.

Katholikus hitélet.

LIV.

Pécs, nov. 7-en. Dicsértessék a Jézus Krisztus! Egyet mondok, kettő lesz belőle. S azt sziraki kurátor Uramnak fogom mondani, hogy az egész ország értse. Jelen közlésemet a jövő nyáron szándékoztam megírni inditvány alakban, ha csak nekem erre a mulattató „Sziraki levelek” írója alkalmat nem nyújt, különösen VIII. levélvel, melyben panaszkodik, hogy van sok selyem szalag, idres bodros ruha, szóval csin, tisztaság, s talán gazdagság minden házban, csak az Isten házában nincs. A hiúság fedezésére van pénz, az Isten dicsőségére sok helyen batka se jut. Így van ez igen sok helyen. Minthogy patronusok vannak, ezek (kivéven a kiveendőket) részint megelégesznek azzal, hogy templomot építettek, és némely nélkülözhetleneket megszereztek; a többit a helységre bizzák. — Részint pedig mindenik nem is győzheti meg a soknemű költséget, s részint illő igazságos is, hogy a község is járuljon filléreivel, a mint ezt kurátor uram igen bölcsen én előttem megmondotta.

De most az a bökkenő, hogy a többi szükségesekeket hogyan fedezze a község! Kivessék a költséget ház, pár, vagy lélek számra? Isten látja! az illy kivetés mindig hazakodással jár, és az így begyűlt összeg Isten előtt a szives áldozat illatával nem kedveskedhetik; de sokszor szegények is vannak, kiktől nem is igen kerül ki. Vagy tán szabad adakozás utján gyűljön be az egyház ékítésére szánt összeg? Sok példát tudnék felhozni, ha máskép is hosszúra nem nyulna levelem, hogy ez nem megy; de most csak elégedjünk meg Mihály uram panaszával ennek behizonyítására. Adakozni a magyar ember koldusnak alamizsnával tud, hisz jó szive van; de áldozni még valamennyien nem tanultak meg. Megteszi ő azt igen könnyen, hogy vásárról haza menvén, a Kutyakaparóban, a Kitekints, Betekintsí csárdában egy itezét felhajt a 16, vagy 20 karajezárosból, sőt még a falu végén is zökkent

egyed a falu kocsájában, s még pedig holnap e költségeit meg se bánja, ha csak el nem döngötték két oldalra; de ennyit kurátor uram perselyébe talán 3 esztendő alatt se fog berakni, nem hogy egy alkalommal adna ennyit. Van-e módja? Van bizony, mely szerint egész falu áldozhat Isten házának felesinosítására, a nélkül hogy magát a miatt a legszegényebb özvegy megterhelné, ki a helységben van. E mód igen egyszerű, e mód az, a r a t á s. A község felvesz egy tábla mezőt az uraságtól, azt learatja, temploma számára tartván meg az érette eső részekeszeteket. Mint kisebb vagy nagyobb a szükség, a szerint vesznek fel, s mint kevesen vagy többen vannak, a napszámokat a szerint osztják ki, úgy, hogy ha közönséges a szükség, elég ha minden család 1 napszámot ad. E módon építik Somogyban (más vármegyéről nem szólhatok) a reformátusok még templomaikat is, s e módot kezdik követni a kath. helységek is, és milly sikeresen és az Istennek mennyi áldásával, ki fog tűnni alább. Pedig e munka csak egy, legfőlebb két nap tart. És micsoda egy, vagy két, vagy évenséggel három napszám egy eselédés gazdától 365 napból, melyet az Isten mind neki adott, ünnepeit kivéven, mellyekért új áldást kap, ugye Mihály uram, ha neki áll a magyar ember, annyit el is hever.

Ezen módja az áldozatnak igen könnyű, czélszerű, s ni legfőbb! a népnek egy árva krajczárjába sem kerül, sőt kamatoz, áldást hozván az egész helységnek. A mit a következő adatok be fognak bizonyítani. Somogyban a csurgói plebániának van két filiálisa, mindenikben vegeesen vannak katolikusok és nem katolikusok; az egyik helységben u. m. Szentán van ötszáz kath. lélek. Ezen kis községnek van iskolája, kisdud temploma, mindenik cserépre, mellyet aratáson gyűjtött pénzzel építettek, s aratáson gyűjtött pénzzel akarnak nagyítani is. Minden évben arattak egy keveset, és most már van 6000 az az hatezer v. forintjuk. Milly szép ez! Valódi öröme a kis község nt. Németh József esperes urnak, lelki atyjuknak, ki díszkedve emlegeti tűzlelkű szentái híveit. A ki áldást vet, az áldást arat is. Igaz ez itt is. E kis összeg jelenleg takarékpénztárt képez a helységben, minden lárma és fizetett hivatalnok nélkül, más hivatalnok nem lévén, mint a templom atya, ki a csépelgetés, eladás, kamatszédés, számadás terhei miatt minden évben változik. A helység minden kath. embere kap a rendes kamatra, és így megőriztetnek az uszorások nyomásaitól, s van eszüközük megakadályozni, hogy kath. ház tönkre, és protestans kezékre ne jusson, kik e tájon sokan vannak. Ismerék egy helységet, hol a plebánia helyen ma holnap egy kath. földműves sem lesz, mert a nem katolikusok öszszetartóbbak, tehetősebbek, amazok csak uszorás pénzt kaphatnak, min fordítani nem lehet; a telek egymás után protestans kezébe jut s a katolikusból pedig vándor béres lesz, ki ma itt, honap ott. Szentá helységében erre példa nincs, nemesen és erélylyel vetelkedik az más vallásu atyánkfiaival.

Azt mondám, a csurgói plebániának két filiálisa van. Az egyik Szentá, a másik? megmondjam e nevet? Nem mondok meg, mert félek, hogy példabeszéddé fog válni, és ha valahol lelkesedni nem tudó emberekről lesz a szó, azt találnák mondani: olyan mint a N-i ember. Ezekről csak azt mondok, hogy nt. N. J. esperes és plebános ur mindent elkövetett: hogy aratásra bírja őket. Sz. Pal szerzetével intette s haragjával fedette őket, mint a nagy apostol a korinthusbelieket, de mit sem használt; ok nem arattak, pedig se iskolájuk, se hozzá telkük nincs, s gyermekeiket későbbek voltak a lutheranusok közé jártni,

vagy a másfél órányi anyahelységnek iskolájába. A fiatalokon fogott a szó, de nem a véneken, kiknek iskolába járó gyermekük nem volt, s addig nem is lett belőle semmi, míg a vének ki nem haltak. És csak az idén arattak először, s most van 250 vftjuk, és senki közülök nem lett szegényebb.

E tájékon a plebános urak az aratást erélyesen ajánlják, melly törekvésük annál nagyobb tisztelet- és elismerésre méltó, mert a falukban soha se hibáznak a kontatók, s azért némellykor a nép morog, de mikor az aratás meg van, s a haszon kézzelfoghatóvá tétetett, akkor örül, éppen mint a gyermek, kinek vesszőt is mutatnak, míg megtanul valamit, azután pedig mégis ő örül, büszkélkedik igazán. De lehetetlen is nem örülni; ezen módon paradicsommá lehet a szutykos templomokat változtatni, ezen móddal Szirákon*) a helyett a tilinkó orgona helyett olly derék orgonát lehet csináltatni, hogy az egész helység egy ujnival felebb fogja hordani az orrát. Így volt ez Somogyban Tarany helységben is, hol mikor ezelőtt 5 évvel t. Berki József plebános ur elfoglalta plebániáját, a templomban szinte rozszant orgonát talált, házat pedig és minden épületeit a lehető legroszabb karban. Csináltatni egyiket és másikat senki sem akarta, a teendő sok, az idők mostohák. Felszólította híveit aratásra, és lett először orgona, mellynek párja a környéken nincs, mert azt még lábbal is nyomják! mindenünnen jönnek nézésére, hallására; ára 600 pfr. volt és reá az előbbeni orgona. Ez alkalommal misemondó ruha-kelmére is jutott, mellyet az istenfűlő Horváth kisasszonyok, kiknek itt e buzgóságért köszönetet mondunk, himeztek ki ékesen, hogy bármely városi templomban megtenné a paradét. A másik esztendő ezen az uton gazdasági épületek emeltettek a plebános urnak, a jövőben házat fognak építeni, minden meg van hozzá. S mindez 3 év alatt történt. Ha e népes plebánia (3500 lélek) hívei ezen uton megmaradnak, templomuk, mellynek izletes építése e tájon kitűnő, belső csinra is egyetlen leend a környéken; buzgó lelki atyjuk vezérlete és szándoka mellett.

Ezen mentő szerhez folyamodtak a vizvári plebánia hívei is, az Isten látogatásának napjaiban. Jövő aprilisben lesz két éve, hogy templomuk, ujdun új iskolájuk és a falu fele lángok martaléka lett. Itt áldozatot kívanni nem lehetett, alamizsna mitsem használn. Köny és gyáva panasz nem segít. Azért t. Lancesár János plebános ur lelkes felszólítására ok is munkához fogtak, s kaptak az idén részben 317 kereszt gabonát. Miután ő méltósága, a veszprémi püspök ur hallotta volna fia nyomorát, 100 ftpgőt, főtiszt, Hószu Márton kanonok ur egykori hívei felszólítására 40 pftot nagylelkűen adakoztak volna, okosan reménylhetők, hogy ebből az iskola felépül, mert az anyag, miután templom is épül, sokba nem kerülhet. A templomot a mélt. patronus, gróf Festetics György ur lesz kegyes felépíteni. A belső szerelést pedig a hívek csak ezen uton remélhetik legkönnyebben végrehajtani.

Ime Mihály bácsi, így lehet a templomokban könnyen a rongyos zászlókat s egyházi ruhákat olly szépen előállítani és olly könnyen, hogy senkinek egy hitvány tyúkjá sem bánja meg. Aratni kell, az uraságok szívesen fogják e ezélna adni mezeiket, felmentve levén a napszámos keresés terheitől, s egyszersmind az őket mint

*) Figyelmeztetjük a t. levéllíró urat, hogy a sziráki Mihály bácsi nem a sziráki templomról szól, midőn olly keservesen panaszkodik a templomok elhanyagolt állapotáról, hanem általában minden községnek szól a lezke, melly az Isten házával olly keveset tördök. Szerk.

patronusokat igénybe vevő szükség is kevesül. — De tán azt mondja valaki: hogy csak földmivelők arathatnak, s minthogy ritka hely az, hol mesteremberek ne volnának: tehát oly helyen ez ki nem vihető. Erre azt mondom, hogy tudok meglehetősen számú, tisztán mesteremberekből álló községet, kik a templomi terhek fedezésére legtanácsosabbnak tarták az aratást, s azért az idén is arattak. Falukban tehát és kis városokban az ilyen különbség nehézségeket nem okoz, annál kevésbé, mivel az illy helyeken lakó mesteremberek többnyire értenek a földmiveléshez, és gyakorolják is azt.

Vegye kurátor uram szívesen ezen utmutató levelemet, s legyen meggyőződve, hogy soha szebb dolgot nem vitt véghez, mintha ezen dolgot földieinél megkedvelteti, s életbeléptetésére sikeresen közremunkál, mi összejöveleknél, hol több okos ember van együtt, könnyen megtörténhetik, a mi a jövő télen tudom többször lenni fog. De ezt az egyet mondom még: hogy az illyen dolog, mint minden áldozat, akkor igen igen szép csak és kedves Isten előtt, ha az készséggel, minden mormogás s a plebános uraknak hosszas nógatása nélkül történik, mert „ki örömmel ad, azt szereti az Isten“ azt mondja sz. Pál apostol. Isten velünk kurátor uram!

Varga Ferencz, n. p.

Pest, nov. 11. Ki a ker. kath. anyaszentegyház jótékony intézetei- és egyleteinek történetét csak legkisebbet is tanulmányozza, lehetlen, hogy bámulásra ne ragadtatott legyen azon köztiszteltet és szeretet szemlélésére, melyet az „irgalmas iskolánénék“ a betegek ápolásának feladata mellett is, az árva leányoknak jó és becsületes szolgálókká nevelése s a szegény szülők leánygyermekének ingyen oktatása által magoknak mindenütt kivívtak, s pedig úgy, hogy önfeláldozásuk- és ker. szeretetöknek áldásos sikerénél fogva, minél nagyobb elterjedésük közönhajtássá vált.

Sajnosan érezte honunk fővárosa is ezen jótékony intézetnek hiányát, s azért megalapítását ő felsége özvegy császári- és királyné Carolina Augusta, ugyszinte az akkori herceg-prímás Kopácsy József ő főméltósága s Pest városának néhány lelkes polgárai, adakozások útján már 1842-ben indították meg: de a buzgó szándokot gróf Károlyi István nagylelkű bőkezűségének segélyével az isteni Gondviselés azon apostoli férfiu nagy anyagi áldozatai után engedte megvalósulni, kit jelenleg magyar egyházunk főszékhelyén bibornok-érsekül fiú kegyelettel tisztelünk, s kinek ernyedetlen buzgalmat és főpásztori gondoskodását egyik nap a másiknak hirdeti. Ugyanis a fönnevezett „irgalmas nénék“ hogy háromszorosan magasztos feladatuknak körünkben is hasonlólag áldásos sikerrel megfeleljenek, főmagasságu bibornok-érsek és herceg Seitovszky k. János primásunk által f. é. nov. 20-ik napján Teréz külvárosban fekvő mezei utca 20-ik számú házukba következő rendben fognak bevezettetni: A Teréz külváros templomában ő főmagassága a bibornok-érsek által teljes díszben tartott mise után, mellyen az „irgalmas nénék“ is, számra hatan jelen leendnek; ugyan ők, ha az idő engedendi, ünnepé-

lyes körmenettel lakásukhoz fognak kísértetni, hol a szokásos szertartások mellett beigtattatván, az ünnepélyt a ház kápolnájában a „Téged Isten dicsérünk“ elzengése zárandja be.

Apostoli főpapunk e fényes és szívemelő szertartások alatt embertársaink legszerencsétlenebb, legszánandóbb osztályára, a börtönökben bűnhődő foglyokra is a tyai figyelmét kiterjeszteni kegyeskedett, megrendelvé: hogy a sz. Rochusról nevezett kórház templomában e folyó évi november 17-től 21-ig számukra missio, azaz lelki gyakorlat tartassék. Ki Franciaországban és Napolybau a gályarabok közt legközelebb tartott hasonló lelkigyakorlatok váratlan sikeréről s e szerint mulasztatlan szükségéről magának tudomást szerzett, csak a dani fogja biboros főpásztorunknak hívei üdvéért dobogó keblének szeretetétől sugallott rendeletét. — Az ajtosság befejezésekor ő főmagassága eltévedt embertársainkat személyesen fölkeresni, s gyónásuk után őket a hit- és erkölcsnek visszanyerendő, az örök élet kenyérével sajátkezüleg táplálni fogja.

E kettős ünnepélyről a t. cz. közönséget örömmel értesíti: A budapesti alesperesség.

Különfélék.

E napokban jelent meg s a jó s olcsó könyvkiadó társulat ügynöki hivatalában kapható: Pellico Silvio értekezése az emberi kötelességekről. Olaszból fordította Császár Ferencz. Kiadja a jó s olcsó könyvkiadó társulat. Jelen értekezés nem valamely tudós előadás, s mélyeséges fürkészet a kötelességekről. Itt csupán azon kötelességek soroltatnak fel, mellyekkel az ember élet pályáján leginkább találkozik; felhívatik egy szersmind azok felett elmélkedni, s azokat nemeslelkű állhatatossággal követni. E könyvet az ékes tolláról eléggé ismeretes fordító saját gyermekei használatára magyartotta; de azon meggyőződésre jutván, hogy sok szülő, sok nevelő, sok ifju fogná e munkának hasznát venni, a herceg-prímás s bibornok ő eminenciája nagylelkű közvetítése által azt a társulatnak átengedte. E könyvecske költségkivül gazdag kincstára a lélek- és szívemesítési eszméknek. Iskolai ajándokul igen ajánlja becses tartalmán kívül olcsó ára is, melly csak is 12 kr. p. A társulat t. cz. tagjainak részvény fejében fog kiszolgáltatni.

Csőd tanítói állomásra. Hold-Mező-Vásárhely kath. közönsége egy megürült és egy újonnan állítandó tanítói állomásra csődöt hirdet. A tanítók fizetése szabad lakáson kívül 250 pft lészen. Az első évet köteleztetnek próbaévül kitölteni, s csak azután, ha azt dicséretesen kiállották vétetnek föl a rendes tanítók sorába. Ezen állomásokat elnyerni ohajtók rendes képezdei oklevéllel s egyéb szükséges bizonyítványokkal ellátva; jelentsék magokat f. é. november 24-én alólirottinnál. Előbbség azoknak adatik, kik magokat a német nyelvben alaposan jártasoknak igazolják.

Kelt Hold-Mező-Vásárhelyen octob. 29-én 1853.

Gróf Vécsey Sándor,
apát, plebános és iskolai igazgató

Kiadja „a jó és olcsó könyvkiadó társulat,“ szerkesztő BLÜMELHUBER FERENCZ.

Pesten 1853. Nyomatja LUKÁCS LÁSZLÓ és TÁRSA, országút, 6. sz.